

עין משפט
גר מצוה

סב: ר"ן

קונם יין פרק שמיני נדרים

רש"י

מסורת הש"ס

לפסוק ראשון. בקריאת המורה שקורא ראשון: ולכרך ראשון. כרכה המון שהוא קודם לכל אדם: ולעול מנה יפה ראשון. אם לא תלוק דבר עם ישראל עושה ישראל ממנו שני חלקים שים וכהן בורר אזי זו מהן שירצה: והלך זו ארנוגה. סעודה המלך

לפסוק ראשון. לקרוא כספר מורה: ולכרך ראשון. בזכרת המוליד ובזכרת המון: ולעול מנה יפה ראשון. כשחולק עם אחיו הכהנים) כלום הפנים (א): מנהג בלו והלך וגו'. מקרא הוא כספר עורא: לא יבינא אכרנא. איני רוצה ליתן מקם כשניל שאני חסם: עבדא דנורא. עבד של עבודה כוכבים

א) לפתוח ראשון ולכרך ראשון ולעול מנה יפה ראשון אמר רבא שרי ליה לצורבא מרבנן למימר לא יחובנא אכרנא דכתיב ימנדה בלו והלך לא שליט למיזמא עליהון וא"ר יהודה מנדה זו מנת המלך בלו זו כסף גולגלתא והלך זו ארנוגה ואמר רבא ישרי ליה לצורבא מרבנן למימר עבדא דנורא אנא לא יחובנא אכרנא מ"מ לאברוחי אריא מיניה קאמר רב אשי הוה ליה ההוא אבא זבניה לבי נורא א"ל רבינא לרב אשי האיכא ז' לפני עור לא תתן מבשול א"ל ירוב עצים להסקה ניתנו: מתנינא יעד הקציר עד שיתחיל העם לקצור קציר חטין אבל לא קציר שעורין הכל לפי מקום נדרו אם היה בהר בהר ואם היה בבקעה בבקעה יעד הגשמים עד שיהו הגשמים יעד שתרד רביעה שניה רשב"ג אומר עד שיגיע זמנה של רביעה עד שיפסקו גשמים עד שיצא ניסן כולו דברי ר' מאיר ר' יהודה אומר יעד שיעבור הפסח: גב' תניא יעד הגנוד עד הקיץ בגליל וירד לעמקים אע"פ שהגיע הקיץ בעמקים אסור עד שיגיע הקיץ בגליל: עד הגשמים עד שיהו גשמים עד שתרד רביעה שניה רשב"ג אומר וכו': אבל אמר עד הגשם עד שיהו גשמים קאמר

פלוני אתי וזני רוצה ליתן מס. נורא שם עבודה כוכבים: אבא. יער: לפני עור. דלוינה ק"ל עבד מינה לויך עבודה כוכבים: להסקה ניטנו. וכמוכר להסקה דמי ולא לעבודה כוכבים: מתנינא אמר קונם שאני עושה עד הקציר. עד שיתחיל לקצור חטין קאמר ולא קציר שעורים וכו' שעורים היו מוקדם: אם היה בהר בשעת הנדר אע"פ שיד כבקעה אסור עד שיתחיל לקצור בהר: אמר קונם שאני עושה עד הגשמים. או שאמר שאני עושה עד שיהו גשמים אסור עד שמרד רביעה שניה דגשמים משמע שנים: רביעה שניה. מפרש בגמרא: עד שיגיע זמנה של רביעה. אע"פ

תורה אור השלם

1. ולכם מהדוע אין כל בדיקה ולפיא וקריא תרעא נתיבא ופליגי כיה אלקא דנה פליגי בלו וקריא אף שיש למרמז עליהם:

2. לא תקלל אדם ולפני עור לא תתן מבשול וראת פאלקיא אף יי וקרא יי יי

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ולעול מנה יפה הפסוק הפסוק וזמנין כ"ל ד"ה לא יחובנא וכו' חסם הכי וזמנין מיה מנהג גלו וכו' עורא סביב וזמנין מיה עבדא: (ב) ד"ה אבא א"ל רבא רבינא וכו' וזמנין דלית ליה דגשם חלל דלית משמע ועד שיגיע זמנה כ"ו הסיד:

פרוש הרא"ש

איתיה ראשון. ליהוה חלש המדברים ככל קצון עם לגבר ולגדולת מלכה: במהרה ויחבר ראשון. במהרה ובזכרת המון וכשישכח כפסוקה יביאו לו מנה יפה מלכה: עבדא בלו והלך. כירב מלך פרס היה שלם שילתי מס לאשם נמק הגדולה וכו' שכן הדין פסוק שרי ליה למימר כדי שלא יגלו ממוט: בנה השלך. קינז על הקרקעות: ו ארנוגה. עבדא כהמון: גמרא גמרא אמר עבודת כוכבים שפסוקים לא: עבודת כוכבים דרבנן. ללא חייבין שמה שפסוק ללול ויתר המיו לומר שהוא עבד של המשתתפים העובדים עבודת כוכבים: הוה ליה אבא. יעד יעד לא תתן מבשול. לעובדי כוכבים מלויים על עבודת כוכבים וזמא יישו זמנה ללמי וכו' עבודת כוכבים: רוב עצים להסקה ניתנו. וכו' דלוינה לחמלי שקי לבר היתר מלתי והכי אמרין

לפסוק ראשון. בקריאת המורה שקורא ראשון: ולכרך ראשון. כרכה המון שהוא קודם לכל אדם: ולעול מנה יפה ראשון. אם לא תלוק דבר עם ישראל עושה ישראל ממנו שני חלקים שים וכהן בורר אזי זו מהן שירצה: והלך זו ארנוגה. סעודה המלך כשהולך ממקום למקום. ארנוגה בלשון יין סעודה. לשון אחר שומפוט שיש לו מלך בזהמות דארנוגה לשון שומפוט מרמזיב (במדבר כ"א) כי ארנון נגזל מואב בין מואב וזין האמורי: עבדא דנורא אבא. עבד לאיש שהוא כהן לעובדי האל ששבדיו פוערים מכתרגו. ולא היו כמורה עבודת כוכבים דמוכחא מילתא דלא אמר הכי אלא לאפטורי מכתרגו. וכי קאמר זורבא מרבנן רבותא קאמר דלפילו זורבא מרבנן שרי ליה למימר הכי דהן פוערים לעבודת כוכבים והוא לנו לשמים דכתיב(ה) ה' אלהיך אש אוכלה הוא: אבא. יער: זבניה לבי נורא. מכרו לעובדי האל שמזינין את האור כניית עבודה כוכבים שלהן: רוב עצים להסקה ניטנו. ואינו כמוכרו לעבוד עבודה כוכבים דהא איכא למיתלי בהמירא וכל היכא דליכא למיתלי תלינן: מתנינא יעד הקציר עד שיתחיל להט קציר חטין. דהא הוא דחשיב להו לאינשי וקרו ליה קציר חטין: סבא לבי מקום נדרו. קאמר סתמא כל מקום שמקרי קציר קציר חטין אבל אם לא מקום נדרו הורגלו לקרות לקציר שעורים קציר חטין לפי מקום נדרו. וכן נמי אם היה בהר אף היה הולכין אחר מקום נדרו שאלה היה בהר והלכין אחר זמן קציר של הר שאע"פ שאחר כן ירד לבקעה והגיע קציר של בקעה כיון שעדיין לא הגיע קציר של הר וכדליתא בגמרא: עד הגשמים עד שיהו הגשמים עד שמרד רביעה שניה. ג' זמנים הן של גשמים וכל זמן קרי רביעה על שם שהגשמים רובצים על הארץ. וקחו דמחמך עד שמרד רביעה שניה משום דסתמא שניה משמע שאינה מקדמת כל כך כרביעה ראשונה ולא מאחרת כל כך כשלישית. ומיה לא בעי עד שחעבור אפילו כי אחר עד שיהו הגשמים משום שאין זמנן קבוע: עד שיגיע זמנה של רביעה. אע"פ שלא ירדה עדיין דכתיבה ליה דכיון דלתי ירדה זמן קבוע שהרי לפעמים מאחרת לירד אמרין בדמון ירדהה חל נדרו ולא כירידתה ממש. כך נראה בעיני: עד שיצא ניסן כולו. דעד ניסן רגילין גשמים לירד: גב' מחלוקת דאמר עד הגשמים. כלומר כי פליגי ח"ק ורשב"ג אי בעי עד שמרד ואי בעי כשהגיע דווקא דלמר עד הגשמים אבל אחר עד הגשם אפילו ח"ק מודה דעד זמן גשמים קאמר ולא מחמך אלא עד שיגיע זמן רביעה שניה: ומקשו הכא אמאי לא משמע ליה נמי לח"ק עד הגשם ירדה ממש כי היכי דמשמע ליה עד הגשמים. ונראה בעיני דהיו טעמא דמדינה עד שיגיע משמע דכי היכי דאמרין דלמר קבוע שאין להמשכחו זמן קבוע ולא מחמת נפשיה לפסיקא למיחמך ביה ומשום הכי אינו אסור אלא עד שיגיע ההכא נמי כל שאין להסתחמו זמן קבוע שלפעמים מאחרת להרבה גשמים לא מחמת נפשיה לפסיקא ועד שיגיע זמן קאמר. ורואיה לדבר מדלנטיא לן בירושלמי ופ"ה ה"ג קבוע זמן למשמה בנו ואמר קונם יין עד שיהא משמה בני אי היו כמי שמנו קבוע או מאחר שיטול לדחותו ולעשותו לאחר זמן כמי שאין זמנו קבוע ונדודי דהכי איבעי לן מי אמרין דכיון דקבוע לו זמן לא מסיק אדעמיה שידחה אותו הלכך אסור נפשיה עד שיהא ממש וכל שדחה אותו לאחר מכן אסור עד שיהא לו זמנא דכיון שידוע היה שיטול לדחותו לא מחמת נפשיה לפסיקא הילכך אע"פ דאמר עד שיהא עד שיגיע זמן שקבע לו קאמר ולא עד שיהא ממש. ומכאן אמה למד דכל שאין להסתחמו זמן קבוע עד שיגיע זמן קבוע שאין לירידתן זמן ידוע מדינא כי אחר עד הגשם עד שיגיע זמן קאמר וכהא אפילו רבנן מודו. מיהו בעד הגשמים הוא דפליגי דכיון דכתיב ליה למימר עד הגשם ואמר עד הגשמים

לפסוק ראשון. בקריאת המורה שקורא ראשון: ולכרך ראשון. כרכה המון שהוא קודם לכל אדם: ולעול מנה יפה ראשון. אם לא תלוק דבר עם ישראל עושה ישראל ממנו שני חלקים שים וכהן בורר אזי זו מהן שירצה: והלך זו ארנוגה. סעודה המלך כשהולך ממקום למקום. ארנוגה בלשון יין סעודה. לשון אחר שומפוט שיש לו מלך בזהמות דארנוגה לשון שומפוט מרמזיב (במדבר כ"א) כי ארנון נגזל מואב בין מואב וזין האמורי: עבדא דנורא אבא. עבד לאיש שהוא כהן לעובדי האל ששבדיו פוערים מכתרגו. ולא היו כמורה עבודת כוכבים דמוכחא מילתא דלא אמר הכי אלא לאפטורי מכתרגו. וכי קאמר זורבא מרבנן רבותא קאמר דלפילו זורבא מרבנן שרי ליה למימר הכי דהן פוערים לעבודת כוכבים והוא לנו לשמים דכתיב(ה) ה' אלהיך אש אוכלה הוא: אבא. יער: זבניה לבי נורא. מכרו לעובדי האל שמזינין את האור כניית עבודה כוכבים שלהן: רוב עצים להסקה ניטנו. ואינו כמוכרו לעבוד עבודה כוכבים דהא איכא למיתלי בהמירא וכל היכא דליכא למיתלי תלינן: מתנינא יעד הקציר עד שיתחיל להט קציר חטין. דהא הוא דחשיב להו לאינשי וקרו ליה קציר חטין: סבא לבי מקום נדרו. קאמר סתמא כל מקום שמקרי קציר קציר חטין אבל אם לא מקום נדרו הורגלו לקרות לקציר שעורים קציר חטין לפי מקום נדרו. וכן נמי אם היה בהר אף היה הולכין אחר מקום נדרו שאלה היה בהר והלכין אחר זמן קציר של הר שאע"פ שאחר כן ירד לבקעה והגיע קציר של בקעה כיון שעדיין לא הגיע קציר של הר וכדליתא בגמרא: עד הגשמים עד שיהו הגשמים עד שמרד רביעה שניה. ג' זמנים הן של גשמים וכל זמן קרי רביעה על שם שהגשמים רובצים על הארץ. וקחו דמחמך עד שמרד רביעה שניה משום דסתמא שניה משמע שאינה מקדמת כל כך כרביעה ראשונה ולא מאחרת כל כך כשלישית. ומיה לא בעי עד שחעבור אפילו כי אחר עד שיהו הגשמים משום שאין זמנן קבוע: עד שיגיע זמנה של רביעה. אע"פ שלא ירדה עדיין דכתיבה ליה דכיון דלתי ירדה זמן קבוע שהרי לפעמים מאחרת לירד אמרין בדמון ירדהה חל נדרו ולא כירידתה ממש. כך נראה בעיני: עד שיצא ניסן כולו. דעד ניסן רגילין גשמים לירד: גב' מחלוקת דאמר עד הגשמים. כלומר כי פליגי ח"ק ורשב"ג אי בעי עד שמרד ואי בעי כשהגיע דווקא דלמר עד הגשמים אבל אחר עד הגשם אפילו ח"ק מודה דעד זמן גשמים קאמר ולא מחמך אלא עד שיגיע זמן רביעה שניה: ומקשו הכא אמאי לא משמע ליה נמי לח"ק עד הגשם ירדה ממש כי היכי דמשמע ליה עד הגשמים. ונראה בעיני דהיו טעמא דמדינה עד שיגיע משמע דכי היכי דאמרין דלמר קבוע שאין להמשכחו זמן קבוע ולא מחמת נפשיה לפסיקא למיחמך ביה ומשום הכי אינו אסור אלא עד שיגיע ההכא נמי כל שאין להסתחמו זמן קבוע שלפעמים מאחרת להרבה גשמים לא מחמת נפשיה לפסיקא ועד שיגיע זמן קאמר. ורואיה לדבר מדלנטיא לן בירושלמי ופ"ה ה"ג קבוע זמן למשמה בנו ואמר קונם יין עד שיהא משמה בני אי היו כמי שמנו קבוע או מאחר שיטול לדחותו ולעשותו לאחר זמן כמי שאין זמנו קבוע ונדודי דהכי איבעי לן מי אמרין דכיון דקבוע לו זמן לא מסיק אדעמיה שידחה אותו הלכך אסור נפשיה עד שיהא ממש וכל שדחה אותו לאחר מכן אסור עד שיהא לו זמנא דכיון שידוע היה שיטול לדחותו לא מחמת נפשיה לפסיקא הילכך אע"פ דאמר עד שיהא עד שיגיע זמן שקבע לו קאמר ולא עד שיהא ממש. ומכאן אמה למד דכל שאין להסתחמו זמן קבוע עד שיגיע זמן קבוע שאין לירידתן זמן ידוע מדינא כי אחר עד הגשם עד שיגיע זמן קאמר וכהא אפילו רבנן מודו. מיהו בעד הגשמים הוא דפליגי דכיון דכתיב ליה למימר עד הגשם ואמר עד הגשמים

לפסוק ראשון. בקריאת המורה שקורא ראשון: ולכרך ראשון. כרכה המון שהוא קודם לכל אדם: ולעול מנה יפה ראשון. אם לא תלוק דבר עם ישראל עושה ישראל ממנו שני חלקים שים וכהן בורר אזי זו מהן שירצה: והלך זו ארנוגה. סעודה המלך כשהולך ממקום למקום. ארנוגה בלשון יין סעודה. לשון אחר שומפוט שיש לו מלך בזהמות דארנוגה לשון שומפוט מרמזיב (במדבר כ"א) כי ארנון נגזל מואב בין מואב וזין האמורי: עבדא דנורא אבא. עבד לאיש שהוא כהן לעובדי האל ששבדיו פוערים מכתרגו. ולא היו כמורה עבודת כוכבים דמוכחא מילתא דלא אמר הכי אלא לאפטורי מכתרגו. וכי קאמר זורבא מרבנן רבותא קאמר דלפילו זורבא מרבנן שרי ליה למימר הכי דהן פוערים לעבודת כוכבים והוא לנו לשמים דכתיב(ה) ה' אלהיך אש אוכלה הוא: אבא. יער: זבניה לבי נורא. מכרו לעובדי האל שמזינין את האור כניית עבודה כוכבים שלהן: רוב עצים להסקה ניטנו. ואינו כמוכרו לעבוד עבודה כוכבים דהא איכא למיתלי בהמירא וכל היכא דליכא למיתלי תלינן: מתנינא יעד הקציר עד שיתחיל להט קציר חטין. דהא הוא דחשיב להו לאינשי וקרו ליה קציר חטין: סבא לבי מקום נדרו. קאמר סתמא כל מקום שמקרי קציר קציר חטין אבל אם לא מקום נדרו הורגלו לקרות לקציר שעורים קציר חטין לפי מקום נדרו. וכן נמי אם היה בהר אף היה הולכין אחר מקום נדרו שאלה היה בהר והלכין אחר זמן קציר של הר שאע"פ שאחר כן ירד לבקעה והגיע קציר של בקעה כיון שעדיין לא הגיע קציר של הר וכדליתא בגמרא: עד הגשמים עד שיהו הגשמים עד שמרד רביעה שניה. ג' זמנים הן של גשמים וכל זמן קרי רביעה על שם שהגשמים רובצים על הארץ. וקחו דמחמך עד שמרד רביעה שניה משום דסתמא שניה משמע שאינה מקדמת כל כך כרביעה ראשונה ולא מאחרת כל כך כשלישית. ומיה לא בעי עד שחעבור אפילו כי אחר עד שיהו הגשמים משום שאין זמנן קבוע: עד שיגיע זמנה של רביעה. אע"פ שלא ירדה עדיין דכתיבה ליה דכיון דלתי ירדה זמן קבוע שהרי לפעמים מאחרת לירד אמרין בדמון ירדהה חל נדרו ולא כירידתה ממש. כך נראה בעיני: עד שיצא ניסן כולו. דעד ניסן רגילין גשמים לירד: גב' מחלוקת דאמר עד הגשמים. כלומר כי פליגי ח"ק ורשב"ג אי בעי עד שמרד ואי בעי כשהגיע דווקא דלמר עד הגשמים אבל אחר עד הגשם אפילו ח"ק מודה דעד זמן גשמים קאמר ולא מחמך אלא עד שיגיע זמן רביעה שניה: ומקשו הכא אמאי לא משמע ליה נמי לח"ק עד הגשם ירדה ממש כי היכי דמשמע ליה עד הגשמים. ונראה בעיני דהיו טעמא דמדינה עד שיגיע משמע דכי היכי דאמרין דלמר קבוע שאין להמשכחו זמן קבוע ולא מחמת נפשיה לפסיקא למיחמך ביה ומשום הכי אינו אסור אלא עד שיגיע ההכא נמי כל שאין להסתחמו זמן קבוע שלפעמים מאחרת להרבה גשמים לא מחמת נפשיה לפסיקא ועד שיגיע זמן קאמר. ורואיה לדבר מדלנטיא לן בירושלמי ופ"ה ה"ג קבוע זמן למשמה בנו ואמר קונם יין עד שיהא משמה בני אי היו כמי שמנו קבוע או מאחר שיטול לדחותו ולעשותו לאחר זמן כמי שאין זמנו קבוע ונדודי דהכי איבעי לן מי אמרין דכיון דקבוע לו זמן לא מסיק אדעמיה שידחה אותו הלכך אסור נפשיה עד שיהא ממש וכל שדחה אותו לאחר מכן אסור עד שיהא לו זמנא דכיון שידוע היה שיטול לדחותו לא מחמת נפשיה לפסיקא הילכך אע"פ דאמר עד שיהא עד שיגיע זמן שקבע לו קאמר ולא עד שיהא ממש. ומכאן אמה למד דכל שאין להסתחמו זמן קבוע עד שיגיע זמן קבוע שאין לירידתן זמן ידוע מדינא כי אחר עד הגשם עד שיגיע זמן קאמר וכהא אפילו רבנן מודו. מיהו בעד הגשמים הוא דפליגי דכיון דכתיב ליה למימר עד הגשם ואמר עד הגשמים

במסכת פ"ו: מתנינא יעד הגשמים עד שיהו הגשמים עד שמרד רביעה שניה. ג' זמנים הן של גשמים וכל זמן קרי רביעה על שם שהגשמים רובצים על הארץ. וקחו דמחמך עד שמרד רביעה שניה משום דסתמא שניה משמע שאינה מקדמת כל כך כרביעה ראשונה ולא מאחרת כל כך כשלישית. ומיה לא בעי עד שחעבור אפילו כי אחר עד שיהו הגשמים משום שאין זמנן קבוע: עד שיגיע זמנה של רביעה. אע"פ שלא ירדה עדיין דכתיבה ליה דכיון דלתי ירדה זמן קבוע שהרי לפעמים מאחרת לירד אמרין בדמון ירדהה חל נדרו ולא כירידתה ממש. כך נראה בעיני: עד שיצא ניסן כולו. דעד ניסן רגילין גשמים לירד: גב' מחלוקת דאמר עד הגשמים. כלומר כי פליגי ח"ק ורשב"ג אי בעי עד שמרד ואי בעי כשהגיע דווקא דלמר עד הגשמים אבל אחר עד הגשם אפילו ח"ק מודה דעד זמן גשמים קאמר ולא מחמך אלא עד שיגיע זמן רביעה שניה: ומקשו הכא אמאי לא משמע ליה נמי לח"ק עד הגשם ירדה ממש כי היכי דמשמע ליה עד הגשמים. ונראה בעיני דהיו טעמא דמדינה עד שיגיע משמע דכי היכי דאמרין דלמר קבוע שאין להמשכחו זמן קבוע ולא מחמת נפשיה לפסיקא למיחמך ביה ומשום הכי אינו אסור אלא עד שיגיע ההכא נמי כל שאין להסתחמו זמן קבוע שלפעמים מאחרת להרבה גשמים לא מחמת נפשיה לפסיקא ועד שיגיע זמן קאמר. ורואיה לדבר מדלנטיא לן בירושלמי ופ"ה ה"ג קבוע זמן למשמה בנו ואמר קונם יין עד שיהא משמה בני אי היו כמי שמנו קבוע או מאחר שיטול לדחותו ולעשותו לאחר זמן כמי שאין זמנו קבוע ונדודי דהכי איבעי לן מי אמרין דכיון דקבוע לו זמן לא מסיק אדעמיה שידחה אותו הלכך אסור נפשיה עד שיהא ממש וכל שדחה אותו לאחר מכן אסור עד שיהא לו זמנא דכיון שידוע היה שיטול לדחותו לא מחמת נפשיה לפסיקא הילכך אע"פ דאמר עד שיהא עד שיגיע זמן שקבע לו קאמר ולא עד שיהא ממש. ומכאן אמה למד דכל שאין להסתחמו זמן קבוע עד שיגיע זמן קבוע שאין לירידתן זמן ידוע מדינא כי אחר עד הגשם עד שיגיע זמן קאמר וכהא אפילו רבנן מודו. מיהו בעד הגשמים הוא דפליגי דכיון דכתיב ליה למימר עד הגשם ואמר עד הגשמים

במסכת פ"ו: מתנינא יעד הגשמים עד שיהו הגשמים עד שמרד רביעה שניה. ג' זמנים הן של גשמים וכל זמן קרי רביעה על שם שהגשמים רובצים על הארץ. וקחו דמחמך עד שמרד רביעה שניה משום דסתמא שניה משמע שאינה מקדמת כל כך כרביעה ראשונה ולא מאחרת כל כך כשלישית. ומיה לא בעי עד שחעבור אפילו כי אחר עד שיהו הגשמים משום שאין זמנן קבוע: עד שיגיע זמנה של רביעה. אע"פ שלא ירדה עדיין דכתיבה ליה דכיון דלתי ירדה זמן קבוע שהרי לפעמים מאחרת לירד אמרין בדמון ירדהה חל נדרו ולא כירידתה ממש. כך נראה בעיני: עד שיצא ניסן כולו. דעד ניסן רגילין גשמים לירד: גב' מחלוקת דאמר עד הגשמים. כלומר כי פליגי ח"ק ורשב"ג אי בעי עד שמרד ואי בעי כשהגיע דווקא דלמר עד הגשמים אבל אחר עד הגשם אפילו ח"ק מודה דעד זמן גשמים קאמר ולא מחמך אלא עד שיגיע זמן רביעה שניה: ומקשו הכא אמאי לא משמע ליה נמי לח"ק עד הגשם ירדה ממש כי היכי דמשמע ליה עד הגשמים. ונראה בעיני דהיו טעמא דמדינה עד שיגיע משמע דכי היכי דאמרין דלמר קבוע שאין להמשכחו זמן קבוע ולא מחמת נפשיה לפסיקא למיחמך ביה ומשום הכי אינו אסור אלא עד שיגיע ההכא נמי כל שאין להסתחמו זמן קבוע שלפעמים מאחרת להרבה גשמים לא מחמת נפשיה לפסיקא ועד שיגיע זמן קאמר. ורואיה לדבר מדלנטיא לן בירושלמי ופ"ה ה"ג קבוע זמן למשמה בנו ואמר קונם יין עד שיהא משמה בני אי היו כמי שמנו קבוע או מאחר שיטול לדחותו ולעשותו לאחר זמן כמי שאין זמנו קבוע ונדודי דהכי איבעי לן מי אמרין דכיון דקבוע לו זמן לא מסיק אדעמיה שידחה אותו הלכך אסור נפשיה עד שיהא ממש וכל שדחה אותו לאחר מכן אסור עד שיהא לו זמנא דכיון שידוע היה שיטול לדחותו לא מחמת נפשיה לפסיקא הילכך אע"פ דאמר עד שיהא עד שיגיע זמן שקבע לו קאמר ולא עד שיהא ממש. ומכאן אמה למד דכל שאין להסתחמו זמן קבוע עד שיגיע זמן קבוע שאין לירידתן זמן ידוע מדינא כי אחר עד הגשם עד שיגיע זמן קאמר וכהא אפילו רבנן מודו. מיהו בעד הגשמים הוא דפליגי דכיון דכתיב ליה למימר עד הגשם ואמר עד הגשמים

תוספות

הגורר עד הקציר. ובמקומו י"ח קציר חטין וקציר חטין שיתחיל קציר חטין קציר חטין אלא אין מקומו אלא קציר חטין שערין מקום נדרו. כלומר מה שאמרנו קציר חטין היינו במקום שיש קציר חטין אלא אין מקומו אלא קציר חטין שערין [שערין] קאמר ולא תלינן בקציר חטין דלמיה וכן לענין זה אליהן אחר מקום נדרו שאלה היה בהר קציר הר קאמר וכו' וכן משא קציר דבקעה אינו אסור עד קציר דהר: עד הגשמים שיהיו גשמים כליז עד שירד רביעה שניה. דכא"ל לא היו יורדין גשמים כ"א פ' פסחים וקורין להם רביעות: רשב"ג אומר עד שיגיע זמנה של רביעה שניה. כי נמי לא ירדה זמנא משום גשמי זמנה: עד שיצא ניסן י"ח. דעד ניסן זמן ירדה גשמים: עבדא דנורא אבא. כלומר שהוא מעבד